

τίσι'κον Εὐβ. ("Ακρ.) Βήματα ἤσυχα, συρτά, γεροντίστικα ἀκούστηκαν 'ς τὸ χαγιάτι πρὸς τὴν πόρτα Γ.Ξενοπ., Κοσμάκ., 69. Τὸ ὕφος τοῦ Ἀντώνη τοῦ φάνηκε μεγαλίστικο, σχεδὸν γεροντίστικο Γ.Ξενοπ., Πλούς., 12. Συνών. γεροντήσιος, γεροντικός Α1. β) Ὑπὸ τὴν ὄνομ. γεροντίστικος συρτός, εἶδος συρτοῦ χοροῦ, τὸν ὁποῖον χορεύουν συνήθως οἱ γέροντες Κρήτ. Συνών. γεροντικός Β1. 2) Τὸ οὐδ. ὡς οὐς., τὸ ὑπὸ τῶν γονέων κρατούμενον μερίδιον περιουσίας πρὸς συντήρησίν των κατὰ τὸ γῆρας μετὰ τὴν διανομὴν τῆς ὑπολοίπου περιουσίας εἰς τὰ τέκνα των Στερελλ. (Καλοσκοπ.). Συνών. ἰδ. εἰς λ. γεροντικός Β3.

γεροντίτικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γιρουντί'κους Μακεδ. (Καστορ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίτικος.

Γεροντίστικος 1α, δ βλ.: Τέτοια γιρουντί'κα παλιακά τραγούδια δὲν τὰ ξέρουν.

γεροντίσης ὁ, ἀμάρτ. γεροδίσης Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Ἐκ τοῦ οὐς. γέροντας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίσης. Ὁ σύζυγος εἰς προκεχωρημένην ἡλικίαν: Ἀχτέ μου, τ' ἀδερίτσι μου (ἐνν. δῶσε μου πίσω)! Θὰ μὲ δείρ' ὁ γεροδίσης μου (ἀχτέ=ἀετέ, ἀδερίτσι=μικρὸν ἔντερον. Ἐκ παρ. αὐθ.).

γεροντο- κοιν. γεροδο- πολλαχ. 'εροδο- Κάλυμν. Κάρπ. ("Ελυμπ. κ.ά.) Κάσ. Νάξ. ('Απύρανθ. κ.ά.) γιρουντου- βόρ. ἰδιώμ.

Θέμα τοῦ ἀρχ. οὐς. γέρων. Πβ. γεροντοκομεῖον, γεροντοδιδάσκαλος, γεροντομανία, γεροντογράφιον.

Ὡς α' συνθετ. εὐρίσκεται: 1) Μετ' ὀνομάτων καὶ μετοχῶν καὶ δηλώνει α) ὅτι τὸ β' συνθετ. ἔχει τὴν ἡλικίαν ἢ ἄλλην ἰδιότητα γέροντος ἢ ὁμοιότητα πρὸς γέροντα, ὡς γεροντό-αιγα, γεροντόβλαχος, γεροντοβοῦς, γεροντόβοιδο, γεροντογάιδαρος, γεροντογαμπρός, γεροντόγαττος, γεροντογιός, γεροντολεύτερος, γεροντομού-λαρο, γεροντονιός, γεροντοπαλλήκαρο κ.τ.τ. β) Ὅτι τὸ β' συνθετ. ἀνήκει ἢ προσιδιάζει εἰς γέροντα, ὡς γεροντοβρώσι, γεροντοκέλλι, γεροντοκοιλιά, γεροντόλογο, γεροντομοίρι, γεροντόσπερμα, γεροντόχτικο κ.τ.τ. 2) Μετὰ ρημάτων καὶ δηλοῖ ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ ρ. σημαίνονμενον γίνεται ἢ ἀνήκει εἰς τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν, οἷον γερονταφίνω, γεροντομαθαίνω, γεροντοξεχνῶ, γεροντοφέρνω κ.τ.τ.

γεροντοαγελιά ἡ, ἀμάρτ. γεροδαελιά Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. ἀγελιά.

Ἀγελάς μεγάλης ἡλικίας: Εἶναι αὐτὸς ἓνας τραβαδόρος, πὺν σοῦ πασάρεϊ τὴ γεροδαελιά γιὰ μουνκαράκι (τραβα-δόρος=πονηρὸς ζωέμπορος) || Ἄσμ.

Μοιάζεις μὲ γεροδαελιά πὺν ζεύταν 'ς τὸ ζευγάρι, χαρά 'ς τονε πὺν δὰ βρεθῇ γυναικὰ νὰ σὲ πάρῃ

γεροντοαῖγα ἡ, ἀμάρτ. γεροδόγα Κρήτ. (Νεάπ. Σέλιν. κ.ά.) γεροδόγα Κρήτ. (Σέλιν.) βροδόγα Κρήτ. γρενδό-αιγα Κάσ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. αῖγα. Οἱ τύπ. γεροδόγα, βροδόγα καὶ γρενδόαιγα κατὰ σύμφυρ. πρὸς τὸ γραῖα > γρά.

Αἰξ μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἀν.: Πήγαινε νὰ δὴ σφάξῃς τὴ γεροδόγα, μ' αὐτὴ δὲ βγάνει γάλα βλιό Κρήτ. (Νεάπ.)

γεροντόβλαχος ὁ, ἐνιαχ. γιρουντόβλαχους βόρ. ἰδιώμ. Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βλάχος.

Βλάχος (ποιμὴν σκηνίτης) γηραλέος ἐνιαχ.: Ἄσμ.

Σηκώθ' ὁ παππα-Θύμιος, πάει ἀρματολὸς, μαζώνει παλληκάρια, ὅλο διαλεχτά, γυρεύει κ' ἓνα γέρο, γεροντόβλαχο, πὺν ξέρεϊ τὰ λημέρια γιὰ ν' ὀδηγηθοῦν

A. Passow, Popular. carm., 88.

γεροντόβοιδο τό, Πελοπν. (Βερεστ. Γαργαλ. Πυλ. κ.ά.) Εὐβ. ("Ακρ.) γεροδόβουδο Κρήτ. ('Αχεντρ. Νεάπ. Ραμν. κ.ά.) γεροδόβ'δο Πάρ. (Λεῦκ.) 'εροδόβουδο Νάξ. ('Απύρανθ.) 'εροδόβουδος Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βόιδι, ὅπου ὑπάρχουν καὶ τύπ. βούδι καὶ βούι.

Γηραλέος βοῦς ἐνθ' ἀν.: Ἐσφάξανε σήμερο ἓνα γεροδό-βουδο Κρήτ. Ἦδωσέ του ἓνα γεροδόβουδο Μύκ. Ἐρο-δόβουδος εἶναι πλιὰ καὶ δὲ βάει Ἀπύρανθ. || Παροιμ. Κά-ποιος ἤσφαξε δὴ νύχτα τσοῖ 'εροδόβουδοι κ' ἐδούλεια δὴν ἡμέρα τὰ δαμαλάκια (ἐδούλεια=ἐδειλίαζον, ἐφοβοῦντο ἐπὶ τῶν φοβουμένων ἔνεκα τῶν παθημάτων τῶν ἄλλων) αὐτόθ. Ἀλλὰ τὰ μάθια τοῦ λαοῦ κι ἄλλα τοῦ 'εροδόβουδου κι ἄλλα τση 'εροδαελάδας (ἐπὶ καταφανοῦς διαφορᾶς μεταξὺ προσώπων ἢ πραγμάτων) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πάδα τὸ γεροδόβουδο 'ς τὴ βοσκαρὰν ἀράσσει, δόδια δὲν ἔχει νὰ μασῇ, μὰ σκιὰς ἀνεχαράσσει

A.Κρήτ. Συνών. γεροντοβοῦς, παλιόβοιδο. 2) Μεταφ., ὁ βραδύνους, ὁ δυσκίνητος Κρήτ. (Ραμν.) Νάξ. ('Απύρανθ.): Γεροδόβουδο, ἢ βράκα σου κήκε! Ραμν. Ὡ καμένε 'εροδόβουδε, εἰδὰ 'παθες; Ἀπύρανθ. Σὰ 'εροδόβουδος ἤρ-θες κ' ἤπεςες ἀπάνω μου αὐτόθ.

γεροντοβοριάς ὁ, ἀμάρτ. γεροδοβοριζάς Ἀστυπ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βοριάς, ὅπου ὁ τύπ. βοριζάς.

Ἰσχυρὸς βόρειος ἄνεμος.

γεροντοβόσκι τό, Χίος γεροντοβόδι Χίος (Πυργ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ θέμ. γέροντο- καὶ τοῦ οὐς. βόσκι.

Τὸ κτῆμα τὸ ὁποῖον κρατοῦν οἱ γέροντες γονεῖς πρὸς συντήρησίν των μετὰ τὴν διανομὴν τῆς ὑπολοίπου περιου-σίας εἰς τὰ τέκνα των. Συνών. γεροβόσκι, γεροκόμι 1, γεροντομοίρι 1, γεροτρόφι 1.

γεροντοβότανο τό, Λεξ. Βλαστ., 473.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βότανο.

Τὸ φυτὸν Ὑοσκύαμος ὁ μέλας (Hyoscyamus niger), τῆς οἰκογ. τῶν Στρυχνωδῶν (Solanaceae), τῆς τάξεως τῶν Σωληνακθῶν (Tubiflorae). Συνών. βλ. εἰς λ. γεροντάκι 3.

γεροντοβοῦς ὁ, Σκυρ. Τῆν. 'ερονδοβοῦς Κάρπ.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βοῦς.

Γεροντόβοιδο 1, δ βλ., ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. Ἐχορεύαν τὰ 'αμάλια | κι ὁ γεροδοβοῦς 'ς τὴ μέση (ἐπὶ παρηλίκων ἀνα-στρεφόμενων ἀπρεπῶς μετὰ νεαρῶν) Τῆν.

γεροντόβραχος ὁ, Σ.Ματσούκ., Γλυκοχαράμ., 15 Γ. Βλαχογιάνν., Τὰ παληκάρ., 61.

Ἐκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐς. βράχος.

Παλαιὸς βράχος ἐνθ' ἀν.: Βρίσκει τὴ γιαγιά τὴ Σούλα καὶ τὴν ἀκολουθεῖ 'ς τὸ γεροντόβραχο μὲ τ' ἄσπρο τὸ σκουφί (=μὲ τὴ χιονισμένη κορυφή του) Γ.Βλαχογιάνν., ἐνθ' ἀν. || Ποίημ.

Ψηλά 'ς τὸ γεροντόβραχο κι ἀπόξερβα 'ς τοὺς τζάρκους
ποῦ 'ναι δυὸ βρούσες γάργαρες μὲ κρούσταλλα νερά
(τζάρκους=ποιμνιοστάσια) Σ.Ματσούκ., ἐνθ' ἀν. 'Η λ. ὡς
τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιρουντόβραχους Στερελλ. ('Αράχ.
Γαλαξ. Καλοσκοπ.)

γεροντοβρώσι τό, Χίος.

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. βρώσις, κατὰ μετα-
πλασμὸν τοῦ γένους.

Γεροντομοίρι 1α, δ βλ.

γεροντογάιδαρος ὁ, ἀμάρτ. γεροδογάιδαρος Κρήτ.
('Αχεντρ. Νεάπ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γεροδογάδαρος
'Ιος γιρουντογάιδαρους ἐνιαχ. βορ. ἰδιωμ. 'εροδογάδαρος
Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γάιδαρος. 'Ο τύπ.
γεροντογάιδαρος καὶ εἰς Φορτουν. (IV, 72-73).

1) Κυριολ., ὁ γηρασμένος ὄνος ἐνθ' ἀν.: 'Εδιάηκε λοιπὸ
κ' ἤπηρεν ἓνα 'εροδογάδαρο ἀπὸν τὸ Χρουσομιγάλη 'Απύ-
ρανθ. 2) Μεταφ. ἐπὶ γέροντος ἐρωτοτροποῦντος πρὸς κορά-
σια Νεάπ.: "Ε τὸ γεροδογάδαρο καὶ κοπελολογᾷ ἀκόμη!

γεροντογαμπρός ὁ ἀμάρτ. γεροδόγαβρος Κύθηρ.

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γαμπρός.

'Ο νυμφευόμενος εἰς μεγάλην ἡλικίαν. Συνών. γερο-
γαμπρός.

γεροντόγαττος ὁ, ἀμάρτ. γεροδόγαττος Πελοπν. (Κίτ.
Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γάττος.

Γάττος μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἀν.: Τί τότε θέεις τὸ γερο-
δόγαττο καὶ τότε ποτίζεις γάλα; 'Αφησὸ τονε νὰ φοφήση.

γεροντόγερος ὁ, Πελοπν. (Μεγαλόπ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γέρος.

Σκωπτικῶς, ὁ γέρον τοῦ ὁποίου οἱ τρόποι ἢ τὸ ἦθος δὲν
ἀρμόζουν εἰς τὴν ἡλικίαν του: Μοῦ εἶναι ἓνας γεροντόγερος!

γεροντόγιδα ἡ, ἐνιαχ. γεροδόγιδα Πελοπν. (Κίτ. Μα-
ζαίικ. Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γίδα.

Γηραιὰ αἰξ ἐνθ' ἀν.: 'Απὸ γεροδόγιδα ἦταν τὸ κρέας καὶ
δὲν ἔβραζε Κίτ. Μάν.

γεροντογιός ὁ, Λέσβ. ('Ερεσσ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γιός.

'Ατομον μεγάλης ἡλικίας ἀνύπανδρον. Συνών. γεροντο-
κόπελο, γεροντοκόρος, γεροντολεύτερος, γερον-
τονιός, γεροντόπαιδο, γεροντοπαλλήκαρο 1.

γεροντόγρια ἡ, ἀμάρτ. γεροδόγρια Πελοπν. (Κίτ.
Μάν.) γεροδόγρια Κρήτ.

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. γρια.

Σκωπτικῶς, γυνὴ γηραλέα ἐνθ' ἀν.: 'Ετώρα 'ς τὰ γέρατα
ἐπαδρεύτηκε κ' ἐκείνη ἢ γεροδόγρια Κίτ. Μάν.

γεροντογυναικόπαιδα τά, Πελοπν. (Βαμβακ.)

'Εκ τῶν οὐσ. γέροντες καὶ γυναικόπαιδα κατὰ πα-
ρατακτικὴν σύνθεσιν. Πβ. Γ.Χατζιδ., ΜΝΕ 2, 162.

Γέροντες μετὰ γυναικῶν καὶ παιδίων.

γεροντοδείχνω Κρήτ. (Νεάπ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ ρ. δείχνω.

'Εχω ἐμφάνισιν γέροντος. Συνών. γεροντοφέρνω.

γεροντοδιάβολος ὁ, Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.)
γεροδοδιάβολος Κέως γεροδοδιάολος Κέρκ. (Συναρᾷδ.) Κρήτ.
('Αγιος Βασίλ. Ρέθυμν.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. διάβολος.

'Ο διάβολος ὁ ὑπερέχων εἰς ἡλικίαν τῶν ὑπολοίπων δια-
βόλων ἐνθ' ἀν.: 'Ετσαρκάλεψα ὅλα τὰ κασσετιὰ καὶ δὲν τὸ
βρήκα! Ποῦ 'ς τὸ γεροδοδιάολο τό 'βαλες; Συναρᾷδ.
Χάει 'ς τὸ γεροντοδιάβολο! Κυνουρ. Οἱ ἑπτὰ γεροδοδια-
βόλοι νὰ κάτσουνε μέσα σου Κέως. Γεροδοδιάολος νὰ σέ
πάρη καὶ νὰ σέ σηκώση Ρέθυμν. || 'Ασμ.

Κι ὥστε νὰ βρῶ τὰ μάσκουλα, νὰ δώσω 'ς τὸ σοκάκι,
πάρε, γεροδοδιάολε, δέ τ'ς ἔφαγα 'ς τὴ ράχη
'Αγιος Βασίλ.

γεροντοελιά ἡ, ἀμάρτ. γεροδολιά Κρήτ. γεροδολιαί
Δ.Κρήτ.

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. ἐλιά < ἐλαιά.

'Ελαιὰ γηραιὰ ἐνθ' ἀν.: Πήγαινε νὰ κόψης κάβοσους
κλώνους ἀπὸ τὴ γεροδολιά, νὰ τσι βάλωμε 'ς τὴ φωτιά
Κρήτ.

γεροντοέρωτας ὁ, σύνθηθ. 'εροδοέρωτας Νάξ. ('Απύ-
ρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. έρωτας.

'Ερως σφοδρὸς παρηλικίων ἀτόμων: Γνωμ. 'Ο Θεὸς νὰ σέ
φυλάη ἀπὸ 'εροδοέρωτα! Συνών. γεροντοσεβντάς.

γεροντόζουλα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδόζουλα Νάξ. ('Απύρανθ.)
'εροδόζουλα Νάξ. (Φιλώτ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. ζούλα.

Αἰξ μεγάλης ἡλικίας ἐνθ' ἀν.: "Ησφαξα μιὰ 'εροδόζουλα
ποῦ δὲ γολλοῦσε τὸ κρέας τση 'ς τὸ δοῖχο 'Απύρανθ. Δὲν
ἐπαίρνετε, καμένοι, μιὰ 'υχιὰν ἀρνί, μόνο πήρετε τὴ 'ερο-
δόζουλα! (μιὰ 'υχιὰν = ὀλίγον) αὐτόθ.

γεροντόζουλο τό, ἀμάρτ. γεροδόζουλο Κρήτ. ('Αχεντρ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ ἀμαρτ. οὐσ. ζούλο, παρὰ
τὸ ζούλα.

Αἰξ ἢ πρόβατον μεγάλης ἡλικίας: Μωρέ, βγάλε μου κ'
ἓνα ὀζῶ νὰ γираδίζη! Σαφὶ γεροδόζουλα θὰ μοῦ φορτώσης;
(νὰ γираδίζη=νὰ εἶναι ἀκμαῖον σαφὶ=ἐντελῶς).

γεροντόκασσα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδόκασσα Νάξ. ('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. κάσσα.

Κιβώτιον, κάσσα μεγάλης χωρητικότητος.

γεροντοκασσάρα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδοκασσάρα Νάξ.
('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. κασσάρα.

Γεροντόκασσα, δ βλ.

γεροντοκασσούκλα ἡ, ἀμάρτ. 'εροδοκασσούκλα Νάξ.
('Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. κασσούκλα.

Γεροντόκασσα, δ βλ.

γεροντόκαψα ἡ, ἀμάρτ. γεροδόκαψα Πελοπν. (Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. γεροντο- καὶ τοῦ οὐσ. κάψα.

